

УДК 070.41

ЛІНГВАСТЫЛІСТЫЧНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ КАРПАРАТЫЎНАГА ВАЙСКОВАГА ПЕРЫЯДЫЧНАГА ВЫДАННЯ (НА ПРЫКЛАДЗЕ ЧАСОПІСА УЗБРОЕННЫХ СІЛ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ «АРМІЯ»)

С. В. ЗЕЛЯНКО^{1*}

^{1*}Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, пр. Незалежнасці, 4, 220030, г. Мінск, Беларусь

Разглядаюцца лінгвастылістычныя асаблівасці медыятэкстаў, апублікаваных у карпаратыўным вайсковым часопісе «Армія». Рэпрэзентуюцца вынікі дыскурснага і рэдактарскага аналізу, а таксама кантэнт-аналізу дадзенага выдання. Вывучаюцца змястоўныя і функцыянальныя характарыстыкі разнажанравых медыятэкстаў, аб'яднаных тэматычным вектарам. Даследуюцца канцэптуальныя ідэалагічныя падыходы і рэдакцыйная палітыка калектыву часопіса «Армія» да стварэння кантэнту ў карпаратыўным вайсковым выданні. Вызначаюцца інфармацыйныя і камунікатыўныя інтэнцыі журналістаў часопіса ў дачыненні да яго аўдыторыі.

Ключавыя словы: карпаратыўная прэса; медыядыкурс; лінгвастылістыка медыятэксту; інтэнцыі журналіста; вайсковы дыкурс.

Падзяка. Работа выканана пры падтрымцы дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў «Моўныя працэсы ў сучасных сродках масавай камунікацыі: камунікатыўная бяспека» (№ 20211991).

ЛИНГВОСТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ВОЕННОГО КОРПОРАТИВНОГО ПЕРИОДИЧЕСКОГО ИЗДАНИЯ (НА ПРИМЕРЕ ЖУРНАЛА ВООРУЖЕННЫХ СИЛ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ «АРМИЯ»)

С. В. ЗЕЛЕНКО¹⁾

¹⁾Белорусский государственный университет, пр. Независимости, 4, 220030, г. Минск, Беларусь

Рассматриваются лингвостилистические особенности медиатекстов, опубликованных в корпоративном военном журнале «Армия». Представлены результаты дискурсного и редакторского анализа, а также контент-анализа данного издания. Изучаются содержательные и функциональные характеристики разнотематических медиатекстов, объединенных тематическим вектором. Исследуются концептуальные идеологические подходы и редакционная политика коллектива журнала «Армия» по созданию контента в корпоративном военном издании. Определены информационно-коммуникативные интенции журналистов издания по отношению к его аудитории.

Ключевые слова: корпоративная пресса; медиадискурс; лингвостилистика медиатекста; интенции журналиста; военный дискурс.

Благодарность. Работа выполнена при поддержке государственной программы научных исследований «Языковые процессы в современных средствах массовой коммуникации: коммуникативная безопасность» (№ 20211991).

Образец цитирования:

Зелянко СВ. Лінгвастылістычныя асаблівасці карпаратыўнага вайсковага перыядычнага выдання (на прыкладзе часопіса Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь «Армія»). Журнал Белорусского государственного университета. Журналистика. 2022;2:50–57.

For citation:

Zelanko SV. Linguistic and stylistic features of the army corporate periodical (on the example of the magazine of the Armed Forces of the Republic of Belarus «Armiya»). Journal of the Belarusian State University. Journalism. 2022; 2:50–57. Belarusian.

Автор:

Сергей Викторович Зеленко – кандидат филологических наук, доцент; доцент кафедры медиалингвистики и редактирования факультета журналистики.

Author:

Siarhei V. Zelianski, PhD (philology), docent; associate professor at the department of media linguistics and editing, faculty of journalism.
siarhejzelianski@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-9500-954X>

LINGUISTIC AND STYLISTIC FEATURES OF THE ARMY CORPORATE PERIODICAL (ON THE EXAMPLE OF THE MAGAZINE OF THE ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF BELARUS «ARMIYA»)

S. V. ZELIANKO^a

^aBelarusian State University, 4 Niezaliežnasci Avenue, Minsk 220030, Belarus

The article examines the linguistic and stylistic features of media texts published in the corporate military magazine «Armiya». The results of discourse, editorial and content analysis of this publication are presented. The substantive and functional features of multidisciplinary media texts united by a single thematic military vector are studied. Conceptual ideological approaches and editorial policy of the staff of the magazine «Armiya» on the creation of content in the corporate military publication are analysed. The information and communicative intentions of the journalists of the military magazine in relation to the audience of the publication are determined.

Keywords: corporate press; media discourse; linguistic of media text; journalist's intentions; military discourse.

Acknowledgements. The work was supported by the Belarusian state scientific research program «Language processes in modern mass media: communicative security» (№ 20211991).

Уводзіны

Функцыянальнае прызначэнне любога перыядычнага карпаратыўнага выдання – гэта апэратыўнае інфармацыйнае абслугоўванне пэўнай групы асоб, якія аб'яднаны прафесійнымі або службовымі абавязкамі. Медыядаследчык В. М. Самусевіч слушна падкрэслівае, што «...паўсясветна друкаваны носьбіт характарызуе рэспектабельнасць і сур'ёзнасць арганізацый-заснавальнікаў. Мець сёння друкаваныя СМІ – гэта дорага і прэстыжна» [1, с. 211]. Як паказвае вытворчая практыка, карпаратыўнае выданне можа публікавацца як пэўнай арганізацыяй (вытворчым прадпрыемствам, кампаніяй, навуковай ці вучэбнай установай) выключна для сваіх супрацоўнікаў, так і канкрэтным дзяржаўным ведамствам (напрыклад, міністэрствам) для больш шырокага асвятлення ўласнай дзейнасці ў грамадстве. Вучоныя адзначаюць, што «карпаратыўныя выданні дазваляюць уладальнікам непасрэдна звяртацца да чытачоў, даваць галіновую інфармацыю, прасоўваць гандлёвую марку, развіваць імідж кампаніі і фарміраваць лаяльнасць супрацоўнікаў да прадпрыемства»¹ [2, с. 243].

Як правіла, тыражы перыядычных карпаратыўных выданняў, у адрозненні ад масавых грамадска-палітычных медыя, даволі абмежаваныя, паколькі яны разлічаны на значна больш вузкую аўдыторыю. Разам з тым А. Ф. Пінюта сярод асноўных задач карпаратыўных сродкаў масавай інфармацыі бачыць кансалідацыю працоўнага калектыву, якая рэалізуецца праз публікацыю інфармацыі, што «садзейнічае прафесійнаму і духоўнаму росту супрацоўнікаў» [3, с. 90]. Менавіта гэтымі фактамі апасродкавана другаснасць камерцыйнага складніка ў прафесійнай дзейнасці рэдакцыі карпаратыўнага

медыя, накіраванага перш за ўсё на інфармаванне аўдыторыі, камунікацыю з ёй, стварэнне і падтрыманне станоўчага іміджу пэўнай установы як сярод сваіх супрацоўнікаў, так і сярод іншых членаў грамадства.

Часопіс Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь «Армія» выдаецца з мая 1996 г. Заснавальнікам медыя з'яўляецца Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь. Па функцыянальных і зместавых прыкметах (вузкая спецыялізацыя выдання, чытацкі адрас, тэматыка кантэнту, ведамаснае падпарадкаванне, абмежаваны тыраж) часопіс «Армія» можна разглядаць як карпаратыўнае вайсковае выданне, якое забяспечвае інфармацыйныя патрэбы сваіх чытачоў і выконвае медыйныя абавязкі, ускладзеныя на рэдакцыйны калектыв яго заснавальнікам.

Вучоныя ў галіне даследаванняў вайсковага дыскурсу адзначаюць, што ён мае яскравыя структурна-арганізацыйныя рысы: «Аналізуючы асаблівасці ваеннага дыскурсу, нельга не ўлічваць ваеннае асяроддзе, у якім існуе і развіваецца ваенны дыкурс. Характэрнымі асаблівасцямі ваеннага асяроддзя, якія праецыруюцца на ваенны дыкурс, з'яўляюцца строгая іерархія, пірамідальны тып арганізацыйнай структуры, субардынацыя, наяўнасць правілаў паводзін, асаблівых віды зваротаў, агульная рэгламентаванасць зносін нарматыўнымі дакументамі» [4, с. 151]. Відавочна, што структура і арганізацыя вайсковага дыскурсу значна ўплываюць на яго вербалізацыю. Так, даследчыкі вылучаюць моўныя асаблівасці армейскага дыскурсу. Да іх адносяцца «ўніфікацыя і стандартызацыя сродкаў; патрабаванне эканоміі маўленчых намаганняў; забарона

¹Тут і далей пераклад наш. – С. 3.

на выказванне асобаснай пазіцыі гаворача; забарона на выкарыстанне сродкаў, непрыдатных для аб'ектыўнага адлюстравання рэчаіснасці» [5, с. 126].

Можна меркаваць, што маўленчыя характарыстыкі вайсковага дыскурсу адлюстроўваюцца ў медыйным дыскурсе, у дыхатаміі якіх функцыянуе рэдакцыя часопіса «Армія». Гэты факт абумоўлівае мэтазгоднасць і актуальнасць правядзення даследавання лінгвастылістычных характарыстык карпаратыўнага вайсковага выдання.

Вывучэнню вербальнага складніка вайсковага дыскурсу прысвечана значная колькасць прац. Аднак у большасці з іх увага засяроджваецца на лексічных і сінтаксічных асаблівасцях маўлення вайскоўцаў менавіта ў межах армейскага дыскурсу. Напрыклад, А. М. Губайдуліна аналізуе безасобовыя адвербіяльныя канструкцыі ў кантэксце вайсковага дыскурсу [6], Я. А. Салаўёва – мілітарныя стратэгіі аргументацыі і пераканання [7], У. А. Ульянова – эпідэйктычныя жанры ў сферы армейскай камунікацыі [8]. Гэты пералік, безумоўна, можа быць працягнуты.

Даследчыкі ў галіне камунікатывістыкі разглядаюць мадэлі ўзаемадзеяння вайсковага дыскурсу з іншымі інстытуцыянальнымі дыскурсамі: вучэбным, палітычным, лінгвакраіназнаўчым, спартыўным, медыцынскім, тэатральным і г. д.

Так, М. М. Бойка зрабіў спробу аналізу ўплыву мовы вайсковага дыскурсу на камунікацыю курсантаў у прафесійнай сферы. Спецыяліст справядліва падкрэслівае, што «найважнейшай характарыстыкай камунікатыўнай кампетэнтнасці з'яўляецца гібкасць, якая дазваляе суб'екту камунікацыі змяняць стратэгіі сваіх маўленчых паводзін, падбіраць словы, найболей адпаведныя зменлівым умовам зносін, а значыць, быць максімальна паспяховым і прадуктыўным падчас маўлення ўзаемадзеяння» [9, с. 18]. Аднак вынікі праведзенага М. М. Бойка даследавання прадэманстравалі, што армейскія рытарычныя формулы настолькі трывала ўваходзяць у паўсядзённае маўленне будучых афіцэраў, што могуць станавіцца перашкодай для паспяховай камунікацыі па-за вайсковым дыскурсам (у вучэбным, сямейным, асабістым, працоўным дыскурсах).

Узаемаўплыў вайсковага і палітычнага дыскурсаў даследуе А. У. Уланаў, які сцвярджае, што іх ўзаемадзеянне «выяўляецца ў рамках узаемапрапранікнення моўных адзінак на лексічным узроўні, стварэння міждыскурсіўных мадэлей семантычнага словаўтварэння; наяўнасці ў граматычным ладзе ваеннага дыскурсу маўленчых комплексаў з семантыкай імператыўнасці – дзеясловаў з семантыкай «кіраванне»» [10, с. 286]. Вучоны знаходзіць у вайсковым і палітычным дыскурсах шэраг падобных рыс на ўзроўні стратэгіі і тактык камунікантаў, маўленчых устаноў і рытарычных хітрыкаў, якія выкарыстоўваюцца пры звароце да аўдыторыі. Ён таксама

падкрэслівае аднолькавасць матываў і логікі выказвання ў гэтых інстытуцыянальных дыскурсах.

Разглядаючы пытанні прафесійнай падрыхтоўкі вайсковых перакладчыкаў, Б. А. Шаўчэнка і Л. П. Косцікава заўважаюць патрэбу ўваходжання ў іншае лінгвакультурнае поле асоб, якія будуць вербальна апасродкаваць і арганізоўваць камунікацыю вайсковага кіраўніцтва з іншамоўнымі суб'ектамі інфармацыйнага ўзаемадзеяння. Даследчыкі сцвярджаюць, што «вывучэнне асаблівасцей перакладу лінгвакраіназнаўчых рэалій прадугледжвае азнаямленне з арганізацыйнай структурай узброеных сіл краіны вывучаемай замежнай мовы, сістэмай камплектавання асабовым складам узброеных сіл, парадкам праходжання службы, воінскімі званнямі, знакамі адрознення» [11, с. 61]. Пэўную праблему ў падрыхтоўцы вайсковых перакладчыкаў Б. А. Шаўчэнка і Л. П. Косцікава бачаць у наяўнасці спецыфічнага слэнгу, які з'яўляецца арганічнай структурнай адзінкай вайсковага дыскурсу.

На асаблівасці ўзаемадзеяння вайсковага і спартыўнага дыскурсаў указвае Ш. А. Керымаў, які аналізуе лінгвастылістычныя характарыстыкі тэкстаў вайскова-спартыўнай тэматыкі. Вучоны сыходзіць з таго, што «канцэптуальная, жанрава-стылістычная і прагмалінгвістычная своеасаблівасць тэкстаў, якія могуць быць аднесены да спартыўнага дыскурсу, шмат у чым вызначаецца менавіта характарыстыкамі ваеннага дыскурсу, перш за ўсё ўтылітарнасцю, якой уласціва ўстойлівая сувязь з аўдыторыяй і якая абумоўлена сучаснымі тэхнічнымі сродкамі» [12, с. 246]. У выніку праведзенага даследавання Ш. А. Керымаў вылучае два камунікатыўныя жанры, якія з'яўляюцца канцэптуальна значнымі менавіта для вайскова-спартыўнага дыскурсу. Да іх адносяцца загад, ці цыркуляр, і настаўленне, ці імператыў. Менавіта ў асаблівасцях функцыянавання пералічаных жанравых форм спецыяліст бачыць супадзенне дыскурсаў.

Асобныя вербальныя кампаненты вайскавай моўнай карціны свету і іх інтэграцыя ў іншыя дыскурсіўныя сістэмы таксама становяцца аб'ектам навуковага аналізу. Так, Н. У. Фядотава звяртае даследчую ўвагу на функцыянаванне вайсковых метафар у штодзённым бытавым [13], тэатральным [14], палітычным [15], медыцынскім [16], спартыўным [17] і літаратурна-мастацкім [18] дыскурсах.

Як бачна з прыведзеных вышэй прыкладаў, вайсковы дыкурс даволі моцна ўплывае на іншыя сацыяльныя сферы. Вербальныя канструкты, уласцівыя армейскай лексіцы, здольныя ўваходзіць у вучэбны, спартыўны і палітычны лексіконы і ўкараняцца ў іх. Можна меркаваць, што гэтая з'ява характэрна для мовы СМІ, якая ўбірае ў сябе лексічныя сродкі разнастайных функцыянальных стыляў. Гэты факт абумоўлівае мэту дадзенага даследавання – лінгвастылістычную характарыстыку журналісцкіх тэкстаў у карпаратыўным вайсковым часопісе «Ар-

мія». Для рэалізацыі пастаўленай мэты трэба вырашыць наступныя ўзаемазвязаныя навуковыя задачы: правядзенне комплекснага кантэнт-аналізу медыятэкстаў у даследуемым выданні; вылучэнне змястоўных і функцыянальных характарыстык разнажанравых журналісцкіх тэкстаў, аб'яднаных

тэматычным вектарам; аналіз канцэптуальных ідэалагічных падыходаў і рэдакцыйнай палітыкі карпаратыўнага выдання да стварэння кантэнту, а таксама вызначэнне інфармацыйных і камунікатыўных інтэнцый журналістаў часопіса «Армія» ў дачыненні да яго аўдыторыі.

Метадалогія даследавання

У аснову даследавання пакладзены дыскурсны аналіз СМІ і камунікацыі, канцэпцыя якога, у прыватнасці, падрабязна і грунтоўна распрацавана ў работах беларускага прафесара В. І. Іўчанкава [19–21]. Паважаны даследчык звяртае ўвагу на тое, што дыскурсны аналіз у дачыненні да медыятэксту дазваляе даволі эфектыўна вырашыць пытанні «ўліку пры аналізе прагматычных фактараў і кантэксту дыскурсу (рэферэнцыі, імплікатуры, прэсупазіцыі), кантэксту сацыякультурнай сітуацыі, ролі топіка і тэмы, інфармацыйнай рэляцыі (тэматычнае – рэматычнае), кагезіі і кагерэнцыі, канвенцыянальных ведаў (фрэймы, скрыпты, сцэнарыі, схемы, ментальныя мадэлі і інш.)» [22, с. 23]. Такім чынам, дыскурсны аналіз СМІ найбольш прыдатны для вызначэння асаблівасцей сацыяльных канструктаў, якія ўплываюць на стварэнне, распаўсюджванне і рэцэпцыю медыятэксту.

Кантэнт-аналіз, як адзін з найбольш дзейсных метадаў даследавання зместавага напаўнення даволі значных тэкставых масіваў, прымяняўся для вывучэння жанравай структуры медыятэкстаў, якія былі апублікаваны ў часопісе «Армія», а таксама для выяўлення якасна-колькасных паказчыкаў лексічных канструкцый, што найбольш яскрава характарызу-

юць журналісцкія тэксты ў карпаратыўным вайсковым выданні.

Метад структурнага аналізу выкарыстоўваўся для вывучэння рубрыкацыйных і заглавачных комплексаў медыятэкстаў у іх сукупнасці, а таксама для вызначэння спецыфікі кантэксту, які ўплывае на стварэнне вайсковага журналісцкага тэксту.

Прымяненне метаду рэдактарскага аналізу, як сукупнасці «пэўных (мысленных) аперацый, якія праводзяцца рэдактарам пры ацэнцы аўтарскага тэксту падчас вызначэння яго грамадскай вартасці» [23, с. 86], дазволіла вылучыць праблемныя моманты ў лексічнай арганізацыі медыятэксту вайскавай тэматыкі, абгрунтаваць неабходнасць унясення пэўных карэктываў у журналісцкія паведамленні, што публікуюцца на старонках карпаратыўнага вайсковага перыядычнага выдання.

Выкарыстанне метаду спантаннай выбаркі факталагічнага матэрыялу ў якасці падставы для вывучэння тэкстаў СМІ садзейнічае найбольш рэлевантнаму падбору прыкладаў для аналізу, паколькі дазваляе без сацыяльнай ангажаванасці і ўплыву знешніх экстралінгвістычных фактараў акрэсліць матэрыялы даследавання.

Вынікі і іх абмеркаванне

Вынікі праведзенага кантэнт-аналізу некалькіх нумароў часопіса «Армія»², абраных метадам спантаннай выбаркі, яскрава дэманструюць, што выданне мае адметныя лінгвастылістычныя асаблівасці, якія вылучаюць яго сярод іншых друкаваных СМІ Беларусі. Так, звяртае на сябе ўвагу найменне пасада кіраўнікоў рэдакцыйнага калектыву выдання дзяржаўнай установы «Ваеннае інфармацыйнае агенцтва Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь “Ваяр”» (напрыклад, начальнік агенцтва, намеснік начальніка агенцтва – галоўны рэдактар (друкаваных СМІ) і інш.), а таксама вайсковых званняў аўтараў часопіса (**палкоўнік** у адстаўцы Леанід Прышчэпа, **падпалкоўнік** Георгій Патапаў, **маёр** Аляксандр Іваноў, **капітан** Ян Гарбанюк, **старшы лейтэнант** Максім Гарлуковіч і інш.). Трэба адзначыць, што падобная спецыфіка найменняў, якія адрозніваюцца ад традыцыйных, прынятых у цывільных СМІ, цалкам суадносіцца з назвамі пасадаў у іншых установах, што падпарадкоўваюцца Міністэрству абароны

Рэспублікі Беларусь (ваенныя факультэты, установы вышэйшай адукацыі, спецыяльныя аддзелы). Гэтая акалічнасць з'яўляецца адметнай вербальнай рысай усяго вайсковага дыскурсу ўвогуле і канцэптуальнай характарыстыкай маўленчага партрэта карпаратыўных ваенных СМІ ў прыватнасці.

Рубрыкацыйныя адзінкі часопіса «Армія» з пункту гледжання іх вербальнага афармлення можна падзяліць на некалькі груп. Да першай групы далучаюцца назвы рубрык, у якіх утрымліваюцца лексемы з каранямі *-воен-* і *-арми-*, што ўказвае на тэматычную скіраванасць не толькі публікацый, размешчаных у пэўнай рубрыцы, але і ўсяго часопіса («**Военный** архив», «Вооружение и **военная** техника», «**Военно-**промышленный комплекс», «**Армейский** спорт», «Уникальные подразделения **армии**», «**Армия** и культура»). Гэтыя найменні цалкам адпавядаюць канцэпцыі карпаратыўнага армейскага выдання, служаць яе структураванню, становяцца лінгвастылістычным сродкам яе ўвасаблення.

²Армія. 2019. № 3(139) ; Там жа. 2020. № 4(146) ; Там жа. 2022. № 1(155).

Да другой групы назваў рубрыкацыйных адзінак часопіса «Армія» адносяцца моўныя комплексы, што ў сваім складзе маюць лексемы, якія ўтвараюць семантычнае поле канцэпту «армія» («**Боевая** подготовка», «Отечеству **служу**», «Поколение **победителей**», «**Доблесть** и мастерство», «К 75-летию **освобождения** Беларуси», «75 лет **Победы**», «**Афганский** дневник», «**Сильные** духом»). Як і рубрыкацыйныя адзінкі першай групы, рубрыкацыйныя адзінкі другой групы адназначна маркіруюць тэматыку публікацый, у адрозненні ад рубрыкацыйных адзінак трэцяй групы, у якую ўваходзяць найменні з семантычна сцёртым або абстрактным значэннем («Из блокнота журналиста», «Юбилей», «Профессионалы», «Пульс времени», «Есть проблема», «Актуальное интервью», «Актуально», «Наша гостиная», «Инфографика», «Дата в календаре» и др.). Падобныя назвы рубрыкацыйных адзінак, безумоўна, дакладна не раскрываюць тэматыку публікацый, аднак пры гэтым назвы саміх медыятэкстаў утрымліваюць сэнсава значныя лексемы, што сукупна раскрываюць змест загаловачнага комплексу (назва рубрыкі / назва артыкула) і цалкам карэлююць з канцэпцыяй карпаратыўнага вайсковага выдання («Профессионалы» / «Миссия – **военный** журналист», «Дата в календаре» / «В их руках основа **победы**», «Актуально» / «**Миротворцы** в Казахстане», «Юбилей» / «Первые шаги **десанта**», «Актуальное интервью» / «Главная **военная** инспекция: сплав опыта, компетентности и принципиальности», «Сильные духом» / «**Мины военврача** Кожемячко», «Есть проблема» / «**Защита** Отечества в “Окне Овертона”», «Инфографика» / «Экипировка **военно-служашаго мотострелковых** подразделений **Вооруженных Сил**»).

Трэба адзначыць адметную характарыстыку большасці рубрыкацыйных і заглавачных комплексаў часопіса «Армія» – іх адназначную намінацыйнасць, якая выражаецца ў прэваліраванні стандартных маўленчых сродкаў над экспрэсіўнымі. Гэты моўны факт адрознівае падааналізнае карпаратыўнае выданне ад іншых друкаваных СМІ (у першую чаргу ад грамадска-палітычных і мастацка-літаратурных медыя, што вельмі часта маюць загаловкі і назвы рубрык, у якіх з-за дамінавання экспрэсіўных сродкаў значэнне заглавачнага комплексу раскрываецца толькі пры непасрэднай рэцэпцыі медыятэксту). Па-

добная лінгвастылістычная асаблівасць, на думку аўтара дадзенага артыкула, з’яўляецца арганічным вербальным прадуктам армейскага дыскурсу, цалкам укладваецца ў яго моўныя параметры і адпавядае моўнай карціне свету вайскоўцаў – асноўных спажывцоў карпаратыўнага кантэнту, які транслюецца рэдакцыйным калектывам часопіса «Армія».

Сярод апублікаваных у падааналізіраваным выданні журналісцкіх матэрыялаў прэваліруе жанр інфармацыйнага артыкула, што натуральна для часопіса, як для друкаванага СМІ. Аднак рэдкалегія карпаратыўнага вайсковага медыя для захавання жанравага парытэту друкуе таксама рэпартажы, аналітычныя артыкулы, інтэрв’ю і інфармацыйныя нататкі. Звяртае на сябе ўвагу наяўнасць у часопісе «Армія» навукова-папулярных публікацый, якія прысвечаны калявайскавай тэматыцы («Технологии искусственного интеллекта», «Защита Отечества в “Окне Овертона”»). Падобная жанравая разнастайнасць матэрыялаў карпаратыўнага часопіса, безумоўна, сведчыць аб прадуманасці і ўзважанасці выдавецкага партфеля выдання, а таксама аб скіраванасці рэдакцыйнай палітыкі на забеспячэнне ўсялякіх (у тым ліку рэкрэацыйных) патрэб аўдыторыі.

У некаторых публікацыях назіраюцца моўныя клішэ і штампы (*комплексная проверка, максимально сложные условия, особое внимание, показать хорошее время, на пределе сил, ряды обладателей пополнили, возникло не на пустом месте, обратить в себя лучшее, с уверенностью можно сказать, большой шаг вперед, короткий временной отрезок, решительный удар, с нетерпением ждут своего часа, маршрут движения, участок местности*), плеанастычныя вербальныя канструкцыі (*опробовать в деле, выполнить на этапе выполнения, инспекция решает в ходе инспектирования, парашютисты входят в элиту парашютного спорта, скалистая местность и сильная жара сильно добавляли экстрима, входит в курс дела приходилось на ходу*), а таксама прыклады лексічнай неспалучальнасці (*бегом тащат к финишу*). Можна рэкамендаваць кіраўніцтву рэдакцыйнага калектыву часопіса звярнуць на гэтыя моманты ўвагу творчых супрацоўнікаў выдання, хаця зразумела, што ўзнікненне падобных лінгвістычных нюансаў шмат у чым апасродкавана маўленчымі асаблівасцямі вайсковага дыскурсу.

Заклучэнне

Агульная моўная ўнармаванасць медыятэкстаў, апублікаваных у часопісе «Армія», адсутнасць грубых маўленчых, лагічных і стылістычных памылак і недакладнасцей у журналісцкіх тэкстах, глыбокая і карэктная прапрацоўка факталагічнай сучаснай і гістарычнай інфармацыі, што ўключаецца ў публіцыстычныя матэрыялы, выразна дэманструюць высокую кваліфікацыю і лінгвістычную па-

дрыхтаванасць супрацоўнікаў выдання і няштатных аўтараў, якія прыцягваюцца да супрацоўніцтва. Неабходна падкрэсліць, што з рэдакцыйнай карпаратыўнага вайсковага часопіса «Армія» супрацоўнічаюць выпускнікі факультэта журналістыкі БДУ, якія вучыліся на вайсковым факультэце ўніверсітэта. Можна канстатаваць, што іх моўная падрыхтоўка – трывалы падмурак прафесійнага журналісцкага росту ў рэдак-

цыйным калектыве часопіса «Армія» і іншых СМІ, заснавальнікам якіх выступае Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь.

Такім чынам, маўленчы партрэт карпаратыўнага часопіса «Армія», па-першае, арганічна адлюстроўвае лінгвастылістычныя характарыстыкі вайсковага дыскурсу, у межах якога ён ствараецца,

распаўсюджваецца і дэкадзіруецца; па-другое, цалкам адпавядае разнастайным інфармацыйным патрэбам унутранай (вайскавай) аўдыторыі, на якую ён скіраваны; па-трэцяе, яскрава характарызуе інфармацыйныя, камунікатыўныя і прагматычныя інтэнцыі заснавальніка выдання ў дачыненні да знешняй (цывільнай) аўдыторыі.

Бібліяграфічныя спасылкі

1. Самусевіч ВМ. Рэгіянальныя медыя Беларусі: сацыяльная місія, праблемы і перспектывы. У: Самусевіч ВМ, рэдактар. *Рэгіянальныя СМІ Рэспублікі Беларусь у лічбавую эпоху: стан, праблемы і перспектывы. Матэрыялы Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі; 12–13 лютага 2019 г.; Мінск, Беларусь*. Мінск: БДУ; 2019. с. 208–212.
2. Шпаковский ЮФ. Корпоративные издания – перспективное направление издателей. В: Дубовик СВ, редактор. *Корпоративная пресса в системе СМИ Республики Беларусь: традиции, опыт, пути развития. Материалы Республиканской научно-практической конференции; 1–2 ноября 2013 г.; Минск, Беларусь*. Минск: БГУ; 2014. с. 242–246.
3. Пинюта АФ. Влияние социального запроса на реформирование корпоративных СМИ. У: Самусевіч ВМ, рэдактар. *Журналістыка-2021: стан, праблемы і перспектывы. Матэрыялы 23-й Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта; 11 лістапада 2021 г.; Мінск, Беларусь*. Мінск: БДУ; 2021. с. 88–92.
4. Можаров МВ. Особенности военного дискурса. В: Гураль СК, редактор. *Язык и культура. Материалы XXVIII Международной научной конференции; 25–27 сентября 2017 г.; Томск, Россия*. Томск: Национальный исследовательский Томский государственный университет; 2018. с. 150–152.
5. Самойлова СВ. Проблема воспитания языковой личности в условиях высшего профессионального образования. *Пожары и чрезвычайные ситуации: предотвращение, ликвидация*. 2010;1:125–128.
6. Губайдуллина АН. Безличные адвербиальные конструкции в контексте военного дискурса. *Специальная техника и технологии транспорта*. 2021;11:265–268.
7. Соловьёва ЕА. Аргументативные стратегии современного французского военного дискурса. *Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 2. Языкознание*. 2018;17(2):97–106. DOI: 10.15688/jvolsu2.2018.2.11.
8. Ульянова УА. Эпидейктические жанры военного дискурса. В: Вахрушева ОВ, составитель. *Иностранный язык как средство профессиональной коммуникации. Материалы II Межвузовской научно-практической конференции; 4 июня 2021 г.; Пермь, Россия*. Пермь: Пермский военный институт войск национальной гвардии Российской Федерации; 2021. с. 28–34.
9. Бойко ММ. Влияние языка военного дискурса на коммуникацию в непрофессиональной сфере: взгляд курсантов. В: *Проблемы модернизации современного высшего образования: лингвистические аспекты. Материалы IV Международной научно-методической конференции; 25 мая 2018 г.; Омск, Россия*. Омск: Омский автобронетанковый инженерный институт; 2018. с. 17–22.
10. Уланов АВ. Элементы политического дискурса в русском военном дискурсе начала XX века (на материале анализа региональных текстов). *Сибирский филологический журнал*. 2020;1:278–289. DOI: 10.17223/18137083/70/22.
11. Шевченко БА, Костикова ЛП. Лингвострановедческие аспекты профессиональной языковой подготовки военных переводчиков. *Научные исследования и разработки. Современная коммуникативистика*. 2020;9(6):61–66. DOI: 10.12737/2587-9103-2020-61-66.
12. Керимов ША. Особенности формирования военно-спортивного дискурса. В: Сущенко ВП, редактор. *Актуальные проблемы профессионально-прикладной физической культуры и спорта. Межвузовский сборник научно-методических работ*. Санкт-Петербург: Санкт-Петербургский политехнический университет Петра Великого; 2020. с. 245–247.
13. Федотова НВ. Функционирование военной метафоры в обиходно-бытовом дискурсе современного русского языка. *Современные лингвистические и методико-дидактические исследования*. 2019;1:40–52. DOI: 10.25987/VSTU.2019.41.1.016.
14. Федотова НВ. Военная метафора в театральном дискурсе современного русского языка. *Филологос*. 2020;1:80–86. DOI: 10.24888/2079-2638-2020-44-1-80-87.
15. Федотова НВ. Функционирование военной метафоры в современном политическом дискурсе. *Русская речь*. 2019;4:30–42. DOI: 10.31857/S013161170005359-3.
16. Федотова НВ. Специфика употребления военной метафоры в медицинском дискурсе. *Вестник Воронежского государственного университета. Серия: Филология. Журналистика*. 2018;2:60–62.
17. Федотова Н.В. Специфика употребления военной метафоры в спортивном дискурсе. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2018;2–2:378–383.
18. Федотова НВ. Военная метафора в прозе В. О. Богомолова. В: Зыбин ДГ, редактор. *Техника и безопасность объектов уголовно-исполнительной системы. Материалы Международной научно-практической межведомственной конференции; 19–20 октября 2016 г.; Воронеж, Россия*. Воронеж: Научная книга; 2016. с. 501–503.
19. Іўчанкаў ВІ. Дыскус беларускіх СМІ. Арганізацыя публіцыстычнага тэксту. Мінск: БДУ; 2003. 257 с.
20. Іўчанкаў ВІ. Медыятэкст у новай стылістычнай парадыгме. У: Самусевіч ВМ, рэдактар. *Журналістыка-2021: стан, праблемы і перспектывы. Матэрыялы 23-й Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта; 11 лістапада 2021 г.; Мінск, Беларусь*. Мінск: БДУ; 2021. с. 336–339.

21. Іўчанкаў ВІ. Мадэль публіцыстычнага твора ў лінгвадыскурсологіі. В: Дускаева ЛР, Малышев АА, редакторы. *Медіалінгвістыка. Выпуск 8. Язык в координатах массмедиа. Материалы V Международной научной конференции; 30 июня 2021 г.; Санкт-Петербург, Россия*. Санкт-Петербург: Медиапапір; 2021. с. 128–132.
22. Іўчанкаў ВІ. Дыскурсны аналіз у рэчышчы тэорыі камунікацыі. В: Самусевіч ОМ, редактор. *Корпаратыўныя стратэгічныя камунікацыі: тренды в профессиональной деятельности. Материалы Третьей Международной научно-практической конференции; 8–9 октября 2020 г.; Минск, Беларусь*. Минск: БГУ; 2020. с. 20–23.
23. Зелянко СВ. *Методыка рэдагавання*. Мінск: БДУ; 2017. 88 с.

References

1. Samusevich VM. [Regional media of Belarus: social mission, problems and prospects]. In: Samusevich VM, editor. *Rjegižanal'nyja SMI Rjespubliki Belarus' u lichbavuju jepohu: stan, problemy i perspektivy. Matjeryjaly Rjespublikanskaj navukova-praktychnaj kanferjencyi; 12–13 ljutaga 2019 g.; Minsk, Belarus'* [Regional media of the Republic of Belarus in the digital era: state, problems and prospects. Proceedings of the Republican scientific and practical conference; 2019 February 12–13; Minsk, Belarus]. Minsk: Belarusian State University; 2019. p. 208–212. Belarusian.
2. Shpakovskii YuF. [Corporate publications is a promising direction for publishers]. In: Dubovik SV, editor. *Korporativnaya pressa v sisteme SMI Respubliki Belarus': traditsii, opyt, puti razvitiya. Materialy Respublikanskoi nauchno-prakticheskoi konferentsii; 1–2 noyabrya 2013 g.; Minsk, Belarus'* [Corporate press in the media system of the Republic of Belarus: traditions, experience, ways of development. Proceedings of the Republican scientific and practical conference; 2013 November 1–2; Minsk, Belarus]. Minsk: Belarusian State University; 2014. p. 242–246. Russian.
3. Pinyuta AF. The impact of social inquiry on reforming corporate media. In: Samusevich VM, editor. *Zhurnalistyka-2021: stan, problemy i perspektivy. Matjeryjaly 23-j Mizhnarodnaj navukova-praktychnaj kanferjencyi, prysvechanej 100-goddžu Belaruskaga dzjarzhawnaga univiersitjeta; 11 listapada 2021 g.; Minsk, Belarus'* [Journalism-2021: camp, problems and prospects. Proceedings of the 23rd International scientific and practical conference, celebrated the 100th anniversary of the Belarusian State University; 2021 November 11; Minsk, Belarus]. Minsk: Belarusian State University; 2021. p. 88–92. Russian.
4. Mozharov MV. [Features of military discourse]. In: Gural' SK, editor. *Yazyk i kul'tura. Materialy XXVIII Mezhdunarodnoi nauchnoi konferentsii; 25–27 sentyabrya 2017 g.; Tomsk, Rossiya* [Language and culture. Materials of the 28th International scientific conference; 2017 September 25–27; Tomsk, Russia]. Tomsk: National Research Tomsk State University; 2018. p. 150–152. Russian.
5. Samojlova SV. The problem of forming language competent personality while getting higher vocational education. *Fire and Emergencies: Prevention, Elimination*. 2010;1:125–128. Russian.
6. Gubaidullina A.N. [Impersonal adverbial constructions in the context of military discourse]. *Spetsial'naya tekhnika i tekhnologii transporta*. 2021;11:265–268. Russian.
7. Solovyeva EA. Argumentative strategies in contemporary French military discourse. *Science Journal of Volgograd State University. Linguistics*. 2018;17(2):97–106. Russian. DOI: 10.15688/jvolsu2.2018.2.11.
8. Ulyanova UA. Epideictic genres of military discourse. In: Vakhrusheva OV, compiler. *Inostrannyi yazyk kak sredstvo professional'noi kommunikatsii. Materialy II Mezhvuzovskoi nauchno-prakticheskoi konferentsii; 4 iyunya 2021 g.; Perm', Rossiya* [Foreign language as a means of professional communication. Proceedings of the 2nd Interuniversity scientific and practical conference; 2021 June 4; Perm, Russia]. Perm: Permskii voennyi institut voisk natsional'noi gvardii Rossiiskoi Federatsii; 2021. p. 28–34. Russian.
9. Boiko MM. [The influence of the language of military discourse on communication in the non-professional sphere: the view of cadets]. In: *Problemy modernizatsii sovremennogo vysshego obrazovaniya: lingvisticheskie aspekty. Materialy IV Mezhdunarodnoi nauchno-metodicheskoi konferentsii; 25 maya 2018 g.; Omsk, Rossiya* [Problems of modernisation of modern higher education: linguistic aspects. Proceedings of the 4th International scientific and methodological conference; 2018 May 25; Omsk, Russia]. Omsk: Omskii avtobronetankovyi inzhenernyi institut; 2018. p. 17–22. Russian.
10. Ulanov AV. Elements of political discourse in the Russian military discourse of the early 20th century (based on the analysis of regional texts). *Siberian Journal of Philology*. 2020;1:278–289. Russian. DOI: 10.17223/18137083/70/22.
11. Shevchenko BA, Kostikova LP. Linguistic-cultural aspects of professional language learning of military interpreters. *Scientific Research and Development. Modern Communication Studies*. 2020;9(6):61–66. Russian. DOI: 10.12737/2587-9103-2020-61-66.
12. Kerimov ShA. [Features of the formation of military sports discourse]. In: Sushchenko VP, editor. *Aktual'nye problemy professional'no-prikladnoi fizicheskoi kul'tury i sporta. Mezhvuzovskii sbornik nauchno-metodicheskikh rabot* [Actual problems of professional-applied physical culture and sports. Interuniversity collection of scientific and methodological works]. Saint Petersburg: Peter the Great St. Petersburg Polytechnic University; 2020. p. 245–247. Russian.
13. Fedotova NV. Functioning of military metaphor in the social-and-everyday discourse of the modern Russian language. *Sovremennye lingvisticheskie i metodiko-didakticheskie issledovaniya*. 2019;1:40–52. Russian. DOI: 10.25987/VSTU.2019.41.1.016.
14. Fedotova NV. Military metaphor in the theater discourse of the modern Russian language. *Filologos*. 2020;1:80–86. Russian. DOI: 10.24888/2079-2638-2020-44-1-80-87.
15. Fedotova NV. Functioning of military metaphor in modern political discourse. *Russkaya rech'*. 2019;4:30–42. Russian. DOI: 10.31857/S013161170005359-3.
16. Fedotova NV. The specificity of using the military metaphor in the medical discourse. *Proceedings of Voronezh State University. Series: Philology. Journalism*. 2018;2:60–62. Russian.
17. Fedotova NV. The specificity of the use of military metaphor in sports discourse. *Philology. Theory & Practice*. 2018;2–2: 378–383. Russian.
18. Fedotova NV. [Military metaphor in the prose of V. O. Bogomolov]. In: Zybin DG, editor. *Tekhnika i bezopasnost' ob'ektov ugolovno-ispolnitel'noi sistemy. Materialy Mezhdunarodnoi nauchno-prakticheskoi mezhvedomstvennoi konferentsii; 19–20 oktyabrya 2016 g.; Voronezh, Rossiya* [Technique and safety of objects of the penitentiary system. Proceedings of the International

scientific and practical interdepartmental conference; October 19–20, 2016; Voronezh, Russia]. Voronezh: Nauchnaya kniga; 2016. p. 501–503. Russian.

19. Iwchankaw VI. *Dyskurs belaruskich SMI. Arganizacyja publicystychnaga tjekstu* [Belarusian media discourse. Organisation of a journalistic text]. Minsk: Belarusian State University; 2003. 257 p. Belarusian.

20. Iwchankaw VI. Media text in a new stylistic paradigm. In: Samusevich VM, editor. *Zhurnalistyka-2021: stan, problemy i perspektyvy. Matjeryjaly 23-j Mizhnarodnaj navukova-praktychnaj kanferjencyi, prysvechanaj 100-goddzju Belaruskaga dzjarzhawnaga wniversitjeta; 11 listapada 2021 g.; Minsk, Belarus'* [Journalism-2021: camp, problems and prospects. Proceedings of the 23rd International scientific and practical conference, celebrated the 100th anniversary of the Belarusian State University; 2021 November 11; Minsk, Belarus]. Minsk: Belarusian State University; 2021. p. 336–339. Belarusian.

21. Iwchankaw VI. Model of a publicistic work in linguistic discourse. In: Duskaeva LR, Malyshev AA, editors. *Media-lingvistika. Vypusk 8. Yazyk v koordinatakh massmedia. Materialy V Mezhdunarodnoi nauchnoi konferentsii; 30 iyunya 2021 g.; Sankt-Peterburg, Rossiya* [Medialinguistics. Issue 8. Language in the coordinates of mass media. proceedings of the 5th International scientific conference; 2021 June 30; Saint Petersburg, Russia]. Saint Petersburg: Mediapapir; 2021. p. 128–132. Belarusian.

22. Iwchankaw VI. Discourse analysis in line with communication theory. In: Samusevich OM, editor. *Korporativnye strategicheskie kommunikatsii: trendy v professional'noi deyatel'nosti. Materialy Tret'ei Mezhdunarodnoi nauchno-prakticheskoi konferentsii; 8–9 oktyabrya 2020 g.; Minsk, Belarus'* [Corporate strategic communications: trends in professional activity. Proceedings of the Third International scientific and practical conference; 2020 October 8–9; Minsk, Belarus]. Minsk: Belarusian State University; 2020. p. 20–23. Belarusian.

23. Zelianko SV. *Metodyka rjedagavannja* [Editing techniques]. Minsk: Belarusian State University; 2017. 88 p. Belarusian.

Артыкул паступіў у рэдкалегію 29.04.2022.
Received by editorial board 29.04.2022.